

O retroceso na lingua podería afectar

O libro galego leva catro anos circulando por feiras internacionais, consolidándose a través da nova Lei do Libro e a Lectura e tecendo unha rede cada vez máis densa entre os diversos axentes. Que acontece co cambio de goberno? Un retroceso na lingua podería afectarlle gravemente a esta industria cultural

Lara Rozados

En febreiro deste ano, a Consellaría de Cultura e Deporte anunciou que destinaría 9,6 millóns de euros á promoción do libro para o 2009, logo dunha xuntanza do Consello Asesor do Libro. Tiña especial peso o investimento en bibliotecas (5 millóns e medio, dos que 3 e medio fan destinados á adquisición de fondos). Tamén se fan destinar millón e medio á promoción da edición do libro en galego e 1.422.000 euros e outro tanto á promoción da lectura.

De feito, un dos principais obxectivos do bipartito en materia de fomento do hábito lector fora situar as bibliotecas como motor, axente cultural e servizo público básico. A intención era tecer unha rede entre bibliotecas, librarías, editoriais e autores para dinamizar a lectura e facela presente no espazo público. Presentárase, tamén en febreiro deste ano, borrador do anteproxecto da Lei de Bibliotecas e do Patrimonio Bibliográfico de Galiza.

Isabel Blanco Pardo, presidenta da Asociación de Arquivos, Bibliotecas, Museólogos e Documentalistas de Galicia, salienta que Galiza continúa cuns índices de lectura por debaixo da media estatal, e que, se ben nos últimos catro anos houbo un apoio importante na adquisición de material, isto por si só non abonda: cómpre tamén persoal. "O goberno anterior realizou tamén un investimento importante en formación de persoal. Déronse moitos pasos de cara a construír un sistema bibliotecario sólido, pero agora estamos á expectativa de se o novo goberno vai recoller esta aposta polas bibliotecas".

As principais necesidades deste sector son a redacción e o desenvolvemento do Plan de Bibliotecas, "importantísimo, especialmente nun contexto tan complexo coma o noso, en que a principal traba é a dispersión da poboación. Precisamos un modelo moderno de bibliotecas". Para iso, a mantenza do Consello Asesor como órgano de debate é fundamental, malia haber pequenas discrepancias: "nós consideramos que a adquisición dos fondos de bibliotecas deben determinalos as propias bibliotecas, que son quen pode decidir en función dos usuarios. Fóra diso, é vital que non se rompa este organismo de debate e que non se dea marcha atrás no tocante á Lei. Foi un paso moi importante, e amais decidiuse por consenso". Blanco sinala tamén que, como asociación, pediron unha entrevista coa Consellaría de Cultura hai dúas semanas. Aínda non obtiveron resposta, pero afirmanse "totalmente á disposición do diálogo".

LIBRO DE TEXTO, AXUDAS, PROXECCIÓN EXTERIOR... Outra vía de acción do Consello Asesor do Libro (organismo nacido no 2007 logo da aprobación da Lei do Libro e a Lectura, que integraba asociacións de escritores, tradución, ilustración, edición, artes gráficas, distribuidoras, librarías, bibliotecas, e a Consellaría de Cultura) encamiñábase á garantía de poder contar con datos estatísticos máis completos sobre a edición do libro e os hábitos de lectura en Galiza, e sobre o comercio interior do libro. De feito, a mediados deste inverno houbera certo conflito entre os datos achegados polo ISBN e polo INE. A

Roberto Varela, conselleiro de Cultura.

PEPE FERRER/AGN.

Asociación Galega de Editores presentou un Informe do Comercio Interior do Libro referido ao 2007, en que salientaban a suba da facturación e do número de exemplares editados, malia perder peso a edición en galego, tanto en títulos

publicados como exemplares, catálogo e facturación. A dependencia do sector a respecto da literatura infantil e xuvenil e do libro de texto eran algunhas das civas principais: o libro de texto, en concreto, supón un terzo da produción e

practicamente a metade da facturación.

"Agora mesmo estamos nunha situación de impasse", afirma Alfonso García Sanmartín, presidente da Asociación Galega de Editores. "Temos solicitadas entrevistas coa >>>

rle ao mundo editorial

**O sector considera
importantísimo
o desenvolvemento
do Plan de Bibliotecas**

**O presidente dos editores
ve unha actitude favorábel
na Consellaría**

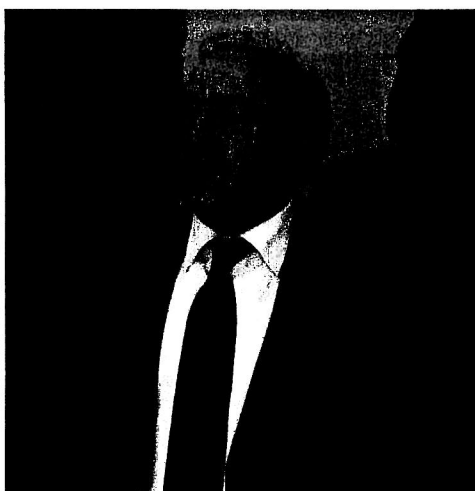
**Demostrouse a excesiva
dependencia da industria
do libro do ámbito escolar**

**A promoción do libro
no exterior fora unha
das accións centrais
do anterior goberno**

>>> Consellaría de Cultura, pero si que vemos que hai, tanto por parte do conselleiro (Roberto Varela), como do director xeral (de Creación e Difusión Cultural, Francisco López Barxas), unha actitude moi favorábel".

O presidente da AGE explica que están a elaborar un documento que inclúe cales serán as necesidades do sector, e que solucións se poden consensuar. Entre os temas lóxicos de preocupación do gremio editorial están os puntos pendentes que quedaron por desenvolver da Lei do Libro e a Lectura, entre eles, a constitución das mesas do libro; por outra parte, cómpre resituair o Cultur.Gal, "que naceu na asociación na súa primeira edición, e o ano pasado foi capitalizado por Cultura"; tamén é necesario asentir as bases do que antes era a AGADIC, a Axencia Galega de Industrias Culturais, e, neste marco, definir "de forma definitiva, as claves de desenvolvemento do libro como sector estratéxico".

Outros temas fundamen-

Alfonso García Sanmartín, presidente da Asociación Galega de Editores. A.G.N.

tais para a AGE son os relacionados coas feiras internacionais do libro, "como se orientan, a cales selles vai dar prioridade..." O relacionado coa promoción exterior do libro galego fora un dos eixos centrais das accións de apoio ao desenvolvemento do sector editorial do anterior goberno: a forte presenza na XVII Feira do Libro da Habana de Galiza como cultura convidada, ou o paso por Frankfurt, Guadalajara e Boloña serviron para darlle es-

pecial pulo e tender pontes.

Cómpre ter en conta tamén unha serie de temas específicos relacionados coa AGE, coma o seu simposio anual 'O libro e a lectura', ou os encontros de escritores Galeusca, dos que a AELG forma parte. E outros temas de vital importancia que se lle van formular ao novo goberno son os relacionados coas axudas e co modelo de empréstito do libro de texto. Na área das axudas, no relacionado coa dotación de bibliote-

cas, por exemplo, o 50% do investimento realízao o Ministerio de Cultura, e a outra metade as comunidades autónomas, "pero é importante sabermos con que criterios se van realizar esas dotacións: para nós é importante que as adquisicións se fagan xusto no momento en que se produce a novidade editorial". No relacionado co libro de texto, a AGE apoia a gratuidade, pero advirte da necesidade de que os libros sexan propiedade do alumnado, e de que a axuda se tramite mediante cheques ás familias, sempre en función da renda, "por unha cuestión de xustiza distributiva, especialmente na actual situación económica".

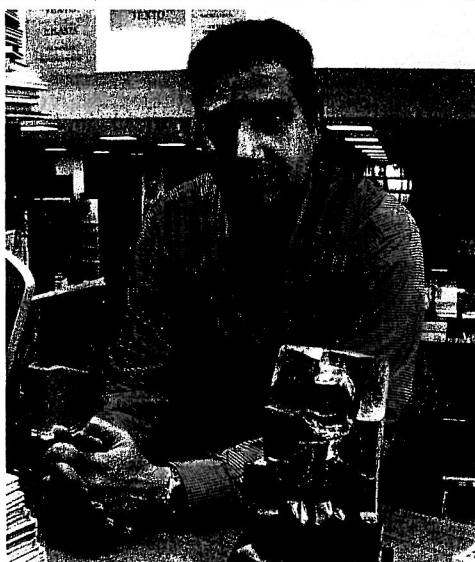
DEPENDENCIA DO LIBRO DE TEXTO.

Xurxo Patiño, da librería viguesa Librouro e presidente da Federación de Libreiros de Galicia, sinala que dende este ámbito tamén se atopan á expectativa, agardando a ver cales son as directrices do novo goberno. Preocúpalle as mensaxes negativas que se emitiron "en particular, con respecto á lingua", pero tamén sinala que o momento é de toma de contacto coa realidade. "Aínda se nomeou o director xeral de creación e difusión cultural a semana pasada. Solicitamos xa

entrevistas, pero haberá que agardar polas respostas".

Valora positivamente puntos do programa electoral coma a declaración do 2010 como Ano da Lectura, e o relacionado co sistema de empréstito. "No estudo presentado pola AGE demostrouse a excesiva e preocupante dependencia da industria do libro do ámbito escolar. Xa non só se trata do libro de texto, senón tamén do material de consulta e da literatura infantil e xuvenil. Este mercado está en certo modo cativo das medidas que se tomen en materia de lingua e ensino. Por iso é de vital importancia non volver atrás co decreto do galego no ensino". Agarda que o modelo de axuda directa en función da renda para libros de texto vaia alén dunha promesa electoral: "sería unha redistribución máis lóxica das axudas, non prexudicaría a industria, e tampouco suporía unha maior carga económica para a Administración. Amais, pedagoxicamente, é mellor que o alumnado dispoña do material en propiedade". Tamén se sente esperanizado fronte ao nomeamento de Anxo Lorenzo como secretario xeral de Política Lingüística: "que escollan unha persoa sensibilizada coa lingua indica cando menos vontade de rectificar". ●

Xurxo Patiño, presidente da Federación de Libreiros de Galicia. PACO VILABARROS

O que prometeu o Partido Popular

No programa do Partido Popular figuraba a vontade de abrir as bibliotecas escolares alén do horario lectivo, especialmente nas localidades e barrios onde non exista biblioteca municipal. Amais de declararse o 2010 Ano da Lectura en Galicia, fálase de crear un Fondo Social para realizar todos os anos unha convocatoria pública dirixida a subvencionar a adquisición de libros de lectura e dinamizar o sector do libro.

Outras medidas serán campañas de animación,

incentivar o papel das librerías como axentes activos, destinar orzamentos específicos á adquisición de material para bibliotecas, garantir a existencia dunha biblioteca estatal en cada cidade de máis de 75.000 habitantes, e municipal, co apoio da Xunta, en calquera cidade ou vila de máis de 50.000 habitantes. Por último, para solucionar os problemas relacionados co empréstito do libro, refírese a axudas directas a través do cheque-libro. ●